

MEĐUNARODNI MONETARNI FOND
Direkcija za odnose s javnošću

Informacija za javnost br. 18/03
OBJAVLJUJE SE ODMAH
16. siječnja 2018.

Međunarodni monetarni fond
Washington, D.C. 20431 SAD

Izvršni odbor MMF-a zaključio je konzultacije u vezi s člankom IV. Statuta MMF-a s Republikom Hrvatskom, održane 2017.

Dana 10. siječnja 2018. Izvršni odbor Međunarodnoga monetarnog fonda (MMF) zaključio je konzultacije u vezi s člankom IV. Statuta MMF-a¹ s Republikom Hrvatskom.

Pozitivan gospodarski rast u Hrvatskoj nastavio se u 2017. treću godinu zaredom, potpomognut snažnim turističkim rezultatima i privatnom potrošnjom, rastom u zemljama trgovinskim partnerima i poboljšanim povjerenjem. Očekuje se da će se rast zadržati na sličnim razinama u bliskoj budućnosti, ali će se usporiti u srednjoročnom razdoblju. Potrošačke cijene rastle su umjerenim tempom, a rast plaća također je bio umjeren dok je nezaposlenost i nadalje bila visoka. Na tekućem računu platne bilance ponovno se očekuje znatan višak, poduprt snažnim izvoznim i turističkim ostvarenjima te smanjenom repatrijacijom dobiti s obzirom na to da su banke apsorbirale gubitke Agrokora. Ravnoteža rizika poboljšala se, ali ranjivosti su i nadalje znatne jer su razine javnog i inozemnog duga još uvijek visoke, a potpuni učinak restrukturiranja Agrokora i nadalje je nepoznat.

Fiskalna konsolidacija napredovala je bržim tempom nego što je planirano pa je Hrvatska u lipnju izišla iz procedure pri prekomjernom manjku Europske unije. Preliminarni podaci upućuju na to da će u 2017. biti zabilježen malen višak na fiskalnoj poziciji.

Domaći monetarni uvjeti i nadalje su akomodativni, a financijske pozicije banaka ojačale su. Kamatne stope na tržištu novca su niske, a likvidnost je obilna. Iako je, na osnovi podataka o stanju, kontinuirano razduživanje dovelo do negativnoga ukupnog rasta kredita, podaci na osnovi transakcija upućuju na nastavak bankovnoga kreditiranja. Aprecijacijski pritisak na tečaj bio je umjeren i Hrvatska narodna banka akumulirala je međunarodne pričuve. Bankovni sustav i nadalje je u prosjeku bio dobro kapitaliziran i likvidan. Još uvijek velik udio neprihodonosnih plasmana u ukupnim plasmanima smanjuje se unatoč krizi Agrokora.

Dinamika strukturnih reformi usporila se nakon pristupanja Europskoj uniji 2013. Hrvatski BDP po stanovniku iznosi oko 60 posto prosjeka EU-a, a poslovno okružje i nadalje je nepovoljnije nego u usporedivim zemljama.

¹ Na temelju članka IV. Statuta Međunarodnoga monetarnog fonda MMF održava, obično svake godine, bilateralne razgovore sa zemljama članicama Fonda. Misija Fonda posjećuje određenu zemlju članicu, prikuplja gospodarske i financijske informacije i razgovara s dužnosnicima zemlje o gospodarskim kretanjima i gospodarskim politikama zemlje. Nakon povratka u sjedište Fonda članovi Misije pripremaju izvješće, koje je temelj za raspravu Izvršnog odbora MMF-a.

Procjena Izvršnog odbora²

Izvršni direktori pozdravili su kontinuirani gospodarski oporavak Hrvatske i povoljne fiskalne rezultate. Ipak, domaći proizvod se još uvijek nije u potpunosti oporavio i dosegnuo svoju razinu prije recesije, a dohodak po stanovniku i nadalje je znatno niži od prosjeka Europske unije. Usto, javni dug, povišena nezaposlenost i strukturne prepreke i nadalje opterećuju izgleda za rast u srednjoročnom razdoblju. U takvim uvjetima direktori su istaknuli potrebu za provođenjem politika i ubrzavanjem strukturnih reforma kojima bi se pojačao rast i smanjile ranjivosti.

Direktori su ohrabreni posvećenošću fiskalnoj disciplini te su primijetili da su posljednjih godina rezultati nadmašili očekivanja. Povoljna ciklička pozicija pruža mogućnost za provođenje konsolidacije poticajne za rast i za brže smanjenje javnog duga. U tom kontekstu direktori su naglasili potrebu za poboljšanjem strukture prihoda i rashoda. Podržali su pojednostavljivanje stopa PDV-a i uvođenje suvremenog poreza na nekretnine. Direktori ohrabruju vlasti da se odupru pritiscima za povećanje mase plaća i nejasno usmjerenih davanja. Naglasili su potrebu za reformama kojima bi se povećala učinkovitost pružanja javnih usluga. Direktori su također istaknuli važnost ambiciozne reforme mirovinskog i zdravstvenog sustava.

Direktori su ustvrdili da je monetarna politika primjereno akomodativna u okviru sidra deviznog tečaja. Ohrabruju Hrvatsku narodnu banku (HNB) da nastavi provoditi takvu politiku sve dok su rizici za inflaciju i financijsku stabilnost niski. Direktori su naglasili da ambicija uvođenja eura povećava važnost nastavka provođenja reforma kako bi se što je više moguće povećale koristi od pridruživanja valutnoj uniji, uz istodobno povećanje sposobnosti gospodarstva da reagira na nepovoljne šokove.

Direktori su pohvalili HNB za konzervativne prudencijalne politike, koje su dosad pomogle bankama da podnesu krizu Agrokora. Naglasili su da je nužno nastaviti s provođenjem takvih politika i pomnog nadzora. Direktori ohrabruju hrvatske vlasti da nastave s nedavnim poboljšanjima stečajnog zakonodavstva kako bi se uklonile preostale manjkavosti u korporativnom upravljanju.

Direktori potiču hrvatske vlasti na daljnju provedbu strukturnih reforma kojima bi se uklonile prepreke održivom rastu. Naglasili su potrebu za poboljšanjem poslovnog okružja racionaliziranjem javne uprave i poboljšanjem pravnih procesa i imovinskih prava. Osim toga, potiču hrvatske vlasti da ublaže propise o privremenom zapošljavanju te o zapošljavanju i smanjenju broja zaposlenika. Direktori su istaknuli potrebu poboljšanja produktivnosti i alokacije resursa povećanjem učinkovitosti poduzeća u državnom vlasništvu i prodajom nedovoljno iskorištene državne imovine.

Očekuje se da će se sljedeće konzultacije u vezi s člankom IV. Statuta MMF-a održati u okviru standardnog ciklusa od 12 mjeseci.

² Nakon završetka rasprave generalni direktor MMF-a, kao predsjednik Izvršnog odbora, sažima mišljenja izvršnih direktora i taj se sažetak daje na uvid vlastima u zemlji članici na koju se odnosi. Objašnjenje kvalificirajućih ocjena koje se koriste u sažecima može se pronaći na adresi: <http://www.imf.org/external/np/sec/misc/qualifiers.htm>.

Hrvatska: Odabrani ekonomski pokazatelji, 2012. – 2018.

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
						Proj.	
Proizvodnja, nezaposlenost i cijene	(promjena u postocima, ako nije navedeno drugačije)						
Rast realnog BDP-a	-2,2	-1,1	-0,5	2,2	3,0	3,1	2,8
Doprinosi:							
Domaća potražnja	-3,3	-1,0	-1,8	1,9	3,0	3,4	3,1
Neto izvoz	1,1	0,0	1,2	0,3	0,1	-0,3	-0,3
Nezaposlenost	18,9	20,2	19,6	17,0	14,8
Stopa inflacije mjerena ind. potrošačkih cijena (prosječna)	3,4	2,2	-0,2	-0,5	-1,1	1,1	1,5
Štednja i investicije	(kao postotak BDP-a)						
Domaće investicije	19,3	19,1	18,6	19,8	19,8	19,7	20,2
<i>U tome</i> : investicije u fiksni kapital	19,6	19,8	19,4	19,8	20,1	20,6	21,3
Domaća štednja	19,2	20,1	20,6	24,4	22,4	23,4	23,1
Država	-1,4	-0,7	-0,7	0,3	2,4	2,9	2,9
Ostali domaći sektori 1/	20,5	20,8	21,3	24,1	20,0	20,5	20,1
Operacije proračuna opće države (definicija ESA 2010)							
Prihodi opće države	41,8	43,0	43,1	45,0	46,8	46,6	46,8
Rashodi opće države	47,1	48,3	48,5	48,4	47,6	47,2	47,3
Saldo proračuna opće države	-5,3	-5,3	-5,4	-3,4	-0,9	-0,6	-0,5
Strukturni saldo 2/	-3,4	-3,0	-2,8	-2,1	-0,4	-0,6	-0,6
Dug opće države	70,7	82,2	86,6	86,3	83,7	80,4	77,5
Novac i krediti	(na kraju razdoblja, promjena u postocima)						
Ukupna likvidna sredstva (M4)	3,6	4,0	3,2	5,1	4,7
Potraživanja od ostalih domaćih sektora 3/	-6,2	-1,3	-2,2	-3,0	-3,4
Kamatne stope							
Prosje. kamatna st. na tromj. trezorske zapise (u kunama) 4/	1,3	0,8	0,3	0,4	0,4
Kamatna st. na kredite u kunama (bez val. kl., nepodm. iznos)	8,2	7,8	7,5	7,1	6,6
Platna bilanca	(u mlrd. EUR, ako nije navedeno drugačije)						
Saldo tekućih transakcija	-0,1	0,4	0,9	2,0	1,2	1,8	1,4
Kao postotak BDP-a	-0,1	1,0	2,0	4,6	2,5	3,7	2,8
Kapitalne i financijske transakcije	0,5	2,3	-0,8	-0,8	-0,8	0,9	-0,6
Inozemna izravna ulaganja, neto (kao postotak BDP-a)	2,8	1,9	1,6	0,6	4,2	1,6	2,0
Ukupno stanje	0,0	1,8	-0,5	0,7	-0,3	2,0	0,8
Dug i pričuve	(na kraju razdoblja, u mlrd. EUR, ako nije navedeno drugačije)						
Bruto međunarodne pričuve	11,2	12,9	12,7	13,7	13,5	15,5	16,2
U postotku kratkor. duga (prema preost. razd. do dospijanja)	98,9	100,1	108,3	115,5	140,4	155,2	155,0
Bruto međunarodne pričuve u mjesecima uvoza robe i usluga (na osnovi razine u sljedećoj godini)	7,4	8,3	8,1	8,0	7,6	7,9	7,6
Ukupni inozemni dug (kao postotak BDP-a)	103,1	105,3	108,0	103,0	90,9	84,3	78,7
Neto inozemni dug (kao postotak BDP-a)	65,7	64,5	65,1	57,6	48,7	39,2	33,4
Tečaj							
Tečaj kune prema euru, na kraju razdoblja	7,5	7,6	7,7	7,6	7,6
Realni efektivni tečaj (indeks potrošačkih cijena, godišnja stopa promjene)							
(negativan predznak = aprecijacija)	-1,9	1,4	-1,1	-3,0	-1,5
Dodatne informacije:							
Nominalni BDP (u mlrd. EUR)	43,9	43,5	43,0	44,1	45,8	47,8	49,8

Izvori: Hrvatske vlasti i procjene članova Misije

1/ Uključuje poduzeća u državnom vlasništvu.

2/ Kao postotak potencijalnog BDP-a, isključujući kapitalne transfere javnim poduzećima i jednokratno smanjenje investicija u 2015.

3/ Uključuje potraživanja od kućanstava i nefinancijskih poduzeća.

4/ Ponderirani mjesečni prosjek dnevnih kamatnih stopa na aukcijama trezorskih zapisa koje je izdalo Ministarstvo financija.